

VÄLIVUOSI- SYNDROOMA

Laura
Suomela

Haristo

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

**Kiitokset Suomen Kirjailijaliitto,
Taiteen edistämiskeskus ja Otavan Kirjasäätiö.**

Lainaukset

**s. 14, Haloo Helsinki!, Reiviluola. Sanat Elli Haloo
s. 108, JVG, Rehellisesti. Sanat VilleGalle, Jare Brand,
Joonas Keronen, Lauri Halavaara**

© Laura Suomela ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-52592-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

1

Syyskuu

EXPECTATION: Välivuosi on elämäni mahdollisuus! Vihdoinkin voin elää ilman paineita ja tehdä, mitä ikinä huvittaa. Ei enää kokeisiin pänttäämistä eikä stressiä kirjoituksista. Miten taivaallista, että voin nukkua joka päivä niin myöhään kuin haluan ja tehdä kaikki asiat ”ehkä vielä joskus” -listaltani. Mikään ei tietenkään estä ottamasta äkkilähtöä Berliiniin tai Japaniin, koska saan päättää ajankäytöstäni itse! Eikä siinä vielä kaikki: välivuoden aikana voin myös vaurastua. On todella kätevää tehdä töitä ja asua samalla ilmaiseksi kotona. Sitten kun muutan omilteni, tililläni muhii mojova potti, jolla voin shoppailla ihania huonekaluja ja sisustaa uuden kotini juuri niin tyylikkääksi kuin haluan. Ja kirsikkana kakussa, välivuosi tarjoaa oivan mahdollisuuden hioa tulevaisuuden urasuunnitelmiani ja valmistautua pääsykokeisiin niin, että ovi unelmieni opiskelupaikkaan suorastaan lennähtää auki.

REALITY: Ei ole urapolku kirkastunut. Päinvastoin, olen sekaisin kuin seinäkello. Unelmani Taideyliopistoon pääsystä

on alkanut rakoilla enkä enää tiedä, mikä minusta tulee isona. Löhöän sohvalla päälläni pelkät pikkarit ja toppi. En ole käynyt missään useaan päivään. Hiukseni ovat niin rasvaiset, että yököttää. Aivan kuin joku olisi käynyt painamassa elämäni pauselle. Pääni lyö tyhjää, mutta pyörittää samalla lukemattomia ajatuksia, joilla väsyttän itseni kanveesiin jo puoleenpäivään mennessä. Katselen kateellisenä kamujen IG-tilejä, joissa he kuvaavat uutta opiskelijaelämäänsä eri paikkakunnilla. On se mukavaa, että toisten elämässä on auennut uusi sivu täynnä hauskoja bileitä. Meikäläinen se täällä vaan mätäneee. Reviirini on typistynyt kodin ja Lidlin väliin. Sitä kauemmas lähteminen tuntuu valtavalta ponnistukselta.

En olisi pari kuukautta sitten uskonut, että muutun saamattomaksi lahnaksi, joka tuhlaa ainutkertaisia päiviään tuijottamalla telkkarista älyvapaata tietovisaa. Katsojat soittelevat studioon ja veikkaavat, mikä on A-kirjaimen päättyvä suomalainen kaupunki, jota kukaan ei ole vielä hoksannut, vaikka puoli tuntia on jo arvuuteltu. Tähän mennessä on ehdotettu Nivalaa, Laihiaa, Haminaa, Karkkila ja Kouvolaa. Nyt joku on taas linjoilla.

– Hei! Mistäs päin soittelet? ylienerginen juontaja kysyy ja hymyilee niin, että kitapurjeet loistavat.

– Sotkamosta, vastaa reipas naisen ääni.

– Millainen sää siellä Sotkamossa tänään on?

– Vähän vilpoinen.

– Ei kun vaan villasukkaa jalkaan! Mikäs on sinun veikkauksesi?

– Hanko.

– Se on valitettavasti väärin, juontaja pahoittelee, ja draamaattinen taustamusiikki korostaa soittajan kohtalokasta epäonnistumista.

Mitä hittoa! Hanko! Äänestä päätellen soittaja ei edes vitsaile. Kuka tollo arvaa Hankoa, jos kaupunki päättyy A:han? Otan pussista chilipähkinän ja mietin, mikä on oikea vastaus. Sen on pakko olla Nakkila, Kerava, Forssa, Laitila, Kokkola, Vaasa, Loviisa tai Rauma. Ruudulle ilmestyy lisävinkkejä. Pieni kaupunki, ensimmäinen kirjain on L. Seitsemäsadan euron lahjakortti odottaa sitä, joka arvaa oikein, juontaja kannustaa. Silloin päässäni välähtää. LIEKSA! Nyt äkkiä luuri esiin ja soitto studioon! Näppäilen puhelimeen ruudulla näkyvän numeron, mutta samassa kuulen, miten iäkkäämpi mies on jo päässyt läpi.

– Mitä veikkaat? visailutäti kysyy jännittyneenä.

– Lieksa! mies kajauttaa varmana voitostaan.

– Se on oikein! Onnea! Olet juuri voittanut 700 euroa! Miltä nyt tuntuu?

– Mahtavalta! äijä riemuitsee.

Voi saakelin kaakeli! Olisi pitänyt olla nopeampi. Raha olisi tullut todella tarpeeseen. Suljen tv:n ja menen vessaan.

Olivialta on tullut viesti, jossa hän pyytää mukaan niiden opiskelijajapirskeisiin. Näpytän vastauksen.

Kiitos kun kysyit, mutta en kehtaa tulla sinne varjoilemaan. Olisin ihan outsider.

Höpö höpö Vieno! Ne on poikkitieteelliset haalaribileet, tuut vaan sinne heiluun

Mä oon ainoa, jolla ei oo haalaria

Mitä välii. Voit silti tulla

Harkitsen, mutta en lupaa

Nähdään illalla

Laahustan kirjoituspöydän ääreen jatkamaan muovailuprojektiani. Löysin pari päivää sitten alimman pöytälaatikon uumenista yönsinisen, kultakoukeroin koristellun peltirasian, jonka sisälle olin säilönyt kaikkea sälää, kuten erivärisiä muovailumassan jämiä, koristenuhoja, huopakangastilkkuja, tarroja, mosaiikkipaloja ja sen sellaista.

Vaaleanpunainen massa lämpenee, kun pyörittelen sitä kämmenten välissä. Aivan huomaamatta hyppysissäni alkaa syntyä pikkuruinen hahmo, jolla on helkkarin iso pää. Muotoilen tyypille kädet sekä huvittavan tönköt jalat, joilla hahmo pysyy pystyssä. Seuraavaksi tarvitaan hiukset. Taitan pienen palan mustaa massaa ja muovailen kypärämäisen polkkatukan, vähän samanlaisen kuin Lego-ukkeilla ja itselläni. Seuraavaksi on vuorossa kasvot. Se vaatiikin jo todellista sorminäppäryyttä sekä terävän hammastikun, jolla saan kätevästi erotettua massasta nenän ja suun. Figuurista

tulee vähän tärähtäneen näköinen, mutta tosi symppis ja söpö. Sille on saatava myös maiharit ja joku kiva asu. Harmi, että peltirasiassani on vain kolmea eri väriä, hennon vaaleanpunaista, mustaa ja violettiä. Haluaisin hahmolle ehdottomasti jonkun pirtsakan mekon. Onneksi olen varastoinut vanhoja tilkkuja komeron perukoille ja löydän sieltä varmasti jotain sopivaa. Pitää myös asap päästä askartelu-kauppaan täydentämään muovailumassavarastot.

Siirryn keittiöön ja napsautan kahvinkeitTIMEN päälle. Alan miettiä Olivian ehdotusta ja illan opiskelijabileitä. Pitäisikö vaan mennä, etten hajoile lopullisesti tänne neljän seinän sisälle? Pakko tunnustaa, että kadehdin kaikkia onnellisia, jotka ovat saaneet opiskelupaikan. Mahtaa olla hauskaa bilettää fuksihäppeningeissä ja tutustua uusiin ihmisiin. Ärsyttää, että jostain opiskelijahaalaristakin tehdään niin älyttömän suuri haloo. Sillä oikein hierotaan toisten naamaan, kuka opiskelee mitäkin, ja värikoodeista näkee jo kaukaa supermenestyjät, jotka ovat päässeet lääkikseen tai oikikseen. En haluaisi ajatella näin myrkyllisesti, mutta ahdistaa aika helvetisti. Olen koko päivän yrittänyt sulkea mielestäni painostavan sähköpostin, joka tuli työllisyyspalveluista. Omavalmentajani vaatii raportoimaan työpaikoista, joita olen hakenut. ”Sinulla on työnhakuvelvoite”, viestissä lukee. Kaikki työn metsästykseen liittyvä kuristaa tällä hetkellä niin, että tunnen tukehtuvani. Olen kevästä asti hakenut ihan hulluna duunia, mutta kun ei tärppää, niin minkäs teet. En ole jaksanut enää hetkeen yrittää, koska mitä järkeä, kun ei satojen hakemusten joukosta pääse edes

haastatteluun. Ja nyt ollaan tilanteessa, jossa minua uhkailaan karensilla. Haluaisin vain työntää pääni pensaaseen ja hävittää työkkärimuijan sähköpostit roskakoriin.

Otan kaapista syvän lautasen ja kaadan siihen pussin pohjalta viimeiset, jo lähes jauhoksi murskaantuneet riisimurot. Tiskipöydällä mahtuu hädin tuskin toimimaan eikä laatikossa ole yhtäkään puhdasta lusikkaa. Kotimme alkaa olla siinä kunnossa, että kohta on pakko soittaa Auri Kanaselle. Isä ei ikinä siivoa, Oivasta puhumattakaan. Kaikki kotityöt ovat jo vuosien ajan olleet 90-prosenttisesti meikäläisen harteilla, mutta viime aikoina jokin raja on tullut vastaan. En suostu enää olemaan kiltti vastuunkantaja, joka lopulta tiskaa ja kaivaa komerosta imurin. Minulla on parhaillaan menossa testi, jolla selvitän, kumpi murtuu ekana, isä vai Oiva. Tiskipöytäamme lähestyy uhkaavasti sitä kuvottavaa pistettä, jossa pieneliöt perustavat siihen yhdyskunnan. Mietin hetken perheitä, joissa lapset tekevät tasapuolisesti kotitöitä samalla kun äiti kokkaa iloisena makaronilaatikkaa ja pakastaa marjoja. Meidän isän bravuuri on pannari ja pastasössö, mutta enimmäkseen syömme valmisruokaa. Lasken nopeasti päässäni, että olen elämäni aikana einehtinyt kuukausittain vähintään kymmenen valmispizzaa. Se tekee vuodessa 120 lättöä. Kai van laskimen esiin ja kerron luvun kuudellatoista, koska vähennän ensimmäiset kolme elinvuottani, jolloin olen todennäköisesti vetänyt jotain soseita ja velliä. Järkyttävä tulos rävähtää ruudulle: 1 920 pizzaa! Jumantsukka, mikä määrä! Ei siinä mitään pahaa ole, että syö eineksiä, mutta

joskus kaipaisin sitä, että joku hoivaisi ja tekisi ihan tavalista kotiruokaa. Syötyään jokainen huuhtelisi oman lautansa ja laittaisi sen tiskikoneeseen. Kaikki olisi normaalia. En tiedä mitään toista perhettä, jossa tiskataan käsin ja lasketaan popparit iltapalaksi.

Punnitsen edelleen mielessäni, kannattaisiko vaan reipastua ja lähteä opiskelijabileisiin kuokkimaan. Olen kahden vaiheilla. Saako bileisiin edes osallistua, jos ei ole haalaria? Toisaalta voisin mennä just for vibes. Tapaisin ehkä uusia, mielenkiintoisia tyyppejä, joita on muuttanut Tampereelle kaikista Suomen kolkista. Ehkäpä elämäni rakkaus on karauttanut kaupunkiin ja tapaamme toisemme sattumoisin tänä iltana. Kaipaanko elämäni rakkautta? Toki, mutta kaipaanko parisuhdetta? Itse asiassa en. Olen vasta kolme kuukautta sitten eronnut Samuelista ja viihdyn sinkkuna erinomaisesti. Eroomme ei liittynyt mitään dramatiikkaa. Samuel pääsi Lappeenrantaan opiskelemaan tietotekniikkaa, ja meidän lukion ekalta alkanut stroori sai luonnollisen lopun. Olin vaistonnut jo jonkin aikaa, että meidän seurustelu päättyisi pian. Joku sanaton jännite oli laskeutunut välillemme melkein heti kirjoitusten jälkeen. Abiristeilylläkin haahuilimme molemmat vain omien frendiemme kanssa, emmekä noteeranneet toisiamme juuri mitenkään. Silloin kun Samuel kesäkuussa soitti ja ehdotti tapaamista, tiesin että edessä olisi vääjäämätön erokeskustelu. Samaan aikaan tuntui, että sydän repeää, mutta sisimmässäni tiesin, että näin on parempi. Joskus heikkoina hetkinä huomaan mieltäväni, olisiko sittenkin pitänyt vielä yrittää, mutta rehellisesti sanoen en usko etäsuhteisiin.

Samuelin muutto Lappeenrantaan oli järkisyy lopettaa seurustelu, joka oli muutenkin hiipunut.

Katselen keittiön ikkunasta kohti leikkipuistoa, jossa äiti antaa vauhtia keinussa istuvalle taaperolleen. Lapan riisimuroja suuhuni, ja verensokerini kohoaa raketin lailla. Silloin päähäni pälkähtää aivan puskista loistava innovaatio. Miksei kukaan ole keksinyt tätä aiemmin, hykertelen ja viskaan tyhjän murokulhon likaisia astioita pullistelevalle tiskipöydälle. Nappaan lipaston päältä avaimen, vedän maiharit jalkaan ja kipaisen hissillä alas. Käytävässä haistaa kaalikeitto. Tervehdin rappusissa yläkerran pappaa ja marssin kadulle päästyäni määrätietoisesti kohti Minnan ompelimoa, joka sijaitsee viereisen kerrostalon alimmassa kerroksessa. Minna on isän eksä. Vaikka heidän yhteiselonsa päättyi jo vuosia sitten, he ovat edelleen hyvissä väleissä. Käyn aina silloin tällöin moikkaamassa Minnaa, koska hän jaksaa kärsivällisesti kuunnella poukkoilevia juttujani ja jatkuvasti vaihtuvia innostuksen kohteitani.

Astun sisään ja kuulen ompelukoneen ärhäkän nakutuksen. Minna on niin keskittynyt, ettei huomaa, kun hiivin hänen selkänsä taakse. Vasta kun kajautan hänen korvaansa täysillä MOI, Minna hyppää tuoilta 20 senttiä ilmaan.

– Jestas Vieno! Ei saa tolla lailla säikytellä! Minna komentaa muka nuhtelevasti, mutta nousee sitten hymyillen halaamaan. – Mitä kuuluu?

– Mitäs tässä, ei ihmeempiä. Tulin käymään, kun mulla olis yks nopee kysymys, sanon ja menen suoraan asiaan.

- No kerro.
- Sellasta vaan, että olisko sulla mitään jämäkankaita, joita sais käyttää? Mä haluisin ommella itselleni haalarin.
Minna nutristaa mielteliäänä huuliaan.
- Millasta haalaria sä aattelit?
- Vähän saman tyylistä kuin opiskelijoilla.
- No onhan mulla tuolla alakerrassa kaikenlaista rullaa. Saat itse penkoa, Minna sanoo ja johdattaa minut kellariin, jossa on metallinen häkki täynnä erilaisia kankaanloppuja.
- Myllää rauhassa, jospa sieltä löytyisi jotain sopivaa.
- Hei tässähän on heti pari ihan täydellistä! Mä voisin yhdistää tän sinisen ja ton punasen? sanon ja osoitan etusormellani rullia.
- Noista kahdesta riittäisi varmasti yhteen haalariin. Vie mennessäs vaan, Minna sanoo.
- Kiitos tuhannesti!
- Mihin sä siis tarvitsetkaan haalaria? Minna kysyy hie-man hämmentyneen näköisenä, koska tietää, etten päässyt opiskelemaan.
- Yksiin bileisiin vaan, vastaan ympäripyöreästi enkä ala selittää sen tarkemmin.

Kotona kaivan vaatekomerosta ompelukoneen ja vaihdan siihen sinisen langan. Iltaan on vielä aikaa, joten ehdin kyllä. Kiitän mielessäni Minnaa, joka opetti minut ompelamaan. Levitän kankaat lattialle ja teen voipaperista ”sinne päin” -kaavat. Laitan kuulokkeet päähän ja annan Billie Eilishin unenomaisen äänen virrata tajuntaani.

2

HÄMEENKATU PULLISTELEE opiskelijoita. Teekkarin tunnistaa siitä, että haalarin yläosa on kiedottu vyötärön ympärille. Seuraan katseellani poikaa, joka hoipertelee pitkän katuja ja laulaa täysillä Haloo Helsingin vanhaa biisiä. Levy on jumittunut, sillä hän jankkaa repeatilla: ”Sä toit mut tänne reiviluolaan, mun taju katoaa!”

Seison Stockmannin edessä ja odotan Oliviaa ja Nettaa. Toivon, että pärjään tämän illan persaukisen minibudjetilläni. Jouduin lainaamaan iskälle vähäisiä ylppäri lahjarahojani, jotta hän sai maksettua auton vakuutusmaksut ja huollon, enkä todellakaan ole varma, näenkö niitäkään seteleitä enää koskaan. Sain sentään palautuspulloista sen verran kolikoita, että pystyin täyttämään askartelutarastoni, ja nyt kangaskassissani on turkoosia, oranssia, keltaista ja limenvihreää muovailumassaa.

Huomaan Olivian ja Netan lähestyvän.

– Siis mitää! Mikä toi haalari on! Olivia kiljahtaa ja ottaa pari askelta taakse päin vain ihastellakseen asuani.

– Vähänkö hieno! Nettakin huudahtaa.

– Saanen esitellä uniikin välivuosihaalarini, sanon ja saatan kuulostaa hivenen omahyväiseltä.

– Vitsi miten siisti! VÄLIVUOSIHAALARI, ihan miele-
töntä! Olivia hehkuttaa.

– Voit todellakin olla varma, ettei kenelläkään ole
samanlaista, Netta sanoo ja huomaa tekstin, jonka olen
kirjoittanut selkääni. Siinä lukee ”Ei jatkoon”. – Toikin on
hauska! hän naurahtaa, mutta vakavoituu, kun muistaa
tilanteeni.

– Tulee vieläkin niin paha mieli siitä vääryydestä, ettet
päässet taideopintoihin. Ei tee mieli edes nauraa tolle
läpälle, Olivia sanoo. Hän jos joku tietää, miten kauan
ahersin näyttöiden parissa.

– Ensi kerralla parempi onni, heidän pettymykseen näh-
den aivan liian kevyesti ja esittelen veikeän leppäkerttu-
merkin, jonka olen ehtinyt ommella haalariin.

– Onpa söpö, Netta sanoo.

Lähdemme kävelemään kohti Keskustoria. Ilmassa tuok-
sua kirpakka syksy ja taivas on syvän sininen.

– Miten sulla meni se enkku? Netta kysyy muistaessaan,
että yritin käydä korottamassa M:n E:ksi.

– Aika rajoille menee. Voi olla, ettei nouse. Se on taas
kirjoitelmasta kiinni. Yritin ehkä liian vaikeita lauseita, ja
siinä on riskinsä.

– Toivotaan, että irtoaa E, Olivia sanoo.

– Hei, mitä mimmit?

Kolmen hengen jätkäseurue lyöttäytyy juttusille.

– Mitäpä tässä, Olivia sanoo ja hörppää tölkistään.

– Mitäs te opiskelette? iloisen oloinen, kiharatukkainen
poika tummanpunaisessa haalarissaan kysyy.

- Hallintotieteitä, Olivia vastaa.
- Tiesitkö, että Sanna Marin on opiskellut samaa, poika heittää asiantuntevasti.
- Tiesin, Olivia vastaa.
- Entä sä?
- Poika luo katseensa Nettaan.
- Kansanterveystieteitä.
- Okei, tuleeks susta terveystiedon ope?
- Ehkä, Netta hymyilee.
- Nyt kikkarapää kiinnittää huomionsa meikäläiseen.
- Entäs sinä sitten?
- Mä oon elämäkoululainen, vastaan ja näen, miten poika jotenkin hämmentyy. - Välivuotta vietän, katson parhaaksi tarkentaa.
- Noni! Mut mistä sä sit oot saanu tollasen Super Mario -haalari? hän ihmettelee.
- Ihan itse ompelin, omin pikku kätösin, vastaan enkä jaksa korjata, että tämä ei kylläkään ole mikään Super Mario -haalari.
- Oikeesti? Törkeän siisti!
- Poika alkaa ikäväkseni kailottaa suureen ääneen, että katsokaa tätä eppistä, itse tehtyä Super Mario -haalaria. Kaikki kuuloetäisyydellä olevat kääntyvät tuijottamaan, joten päätän heittäytyä ja pyörähdän pari kertaa näyttävästi ympäri. Samassa kuulen, miten yksi siideriä kädessänsä pitelevä mimmi puuskahtaa, että vähänpö noloa tehdä joku feikkihaalari ja tulla sellanen päällä tänne larp-paamaan. Tosi lapsellista, hän pyöräyttää arvostelevasti

silmiään ja räpsyttää viisisenttisiä ripsipidennyksiään. Vaikka muut keuhvatkin vuolaasti, loukkaannun siiderimimmin sanoista. Lähdemme Olivian ja Netan kanssa kohti baaria, josta saa jonkun haalarimerkin. Kotona välivuosihaalari tuntui vielä hauskalta idealta, mutta kun jo neljä tyyppiä on tullut tenttaamaan, missä tiedekunnassa valmistuu Super Marioita, huumorini alkaa käydä vähiin.

– Mä taidan lähtee pikkuhiljaa himaan, sanon, kun olemme ravanneet hirveällä höökillä baarista toiseen. Virtsarakkoni on jatkuvasti räjähtämispisteessä, ja joka paikassa on niin pitkät vessajonot, että niissä saa norkoilla puoli tuntia jalat ristissä. Kaikkialla on kauhea meteli, musiikki pauhaa täysillä ja ihmiset huutavat toistensa päälle. En voi olla ajattelematta, että ympärilläni AIVAN KAIKKI MUUT ovat päässeet opiskelemaan, mutta minä en. Haluan palata kotiin, unohtaa typerän haalarini ja keskittyä söpöön pikku figuuriin, joka on tällä hetkellä elämäni ainoita aidosti iloa tuottavia asioita.

– Et lähde! Olivia sanoo tiukasti. Useampi tuoppi on saanut hänen silmänsä kimmeltämään.

– Iltahan on vielä nuori! Netta komppaa.

– Mut mä en vaan kuulu tänne. Kaikki muut on opiskelijoita paitsi mä, sanon ja kaivan laukustani purkan.

– Höpö höpö, ei ketään kiinnosta. Hillut vaan täs meidän mukana, ei sulla kotonakaan olis mitään tekemistä, eihän? Netta olettaa.

– Et sä oo ulkopuolinen vaan meidän poppoon ydinhenkilö, Oliviakin vakuuttaa.

– Mulla on maha kipeä, koska kaameat crimescenenkat. Ja lisäksi mulla on yksi askarteluprojekti himassa ja haluan mennä jatkaa sitä.

– Mitä sä askartelet? Netta kysyy.

– Sellasta muoviluhahmoa.

– Ei jumankauta, Vieno! Noi sun touhut on niin rando-meita, että vetää sanattomaksi, Netta nauraa.

– Ooksä nyt ihan varma et haluat lähtee? Olivian katseessa häivähtää pettymys.

– Olen.

– No toivottavasti sulla oli edes vähän hauskaa. Sitä paitsi toi haalari on ihan best, Netta sanoo ja muodostaa sormillaan sydämen.

– Oli ihana nähdä teitä, mennään vaikka kahville täs joku päivä, ehdotan ja lähettelen ystävilleni lentosuukkoja poistuessani baarin ovesta.

Hyppään Kalevassa ratikan kyydistä ja laahustan kotia kohti. Tiedän, että isä on taas lähipubissa visailemassa, kuten melkein joka ilta. Mallaskievarissa ei saletisti ole yhtään opiskelijaa ja keski-ikäkin on vähintään 40. Teen suunnitelmanmuutoksen ja lähden kävelemään kohti isän kantapaikkaa. En sittenkään halua olla yksin. Avaan Mallaskievarin oven ja näen, että siellä isä istuu kaverinsa Jopen kanssa vakionurkkapöydässään. Isä näyttää keskittyneeltä, mutta hymyilee minut huomattaessaan leveästi ja nostaa kättään.

– Moikka lintumurunen! Eikö sun pitänyt olla siellä opiskelijabileissa?

– Piti. Ja olin mä hetken.

– Ja näin aikaisin lähdit pois?

– En mä jaksanut leikkiä opiskelijaa, kun en kerran ole.

– No mutta mistäs sä tollasen haalarin olet hommannut? isä ihmettelee. Se on mennyt suoraan töistä pubiin eikä ole nähnyt tekelettäni.

– Ompelin itse.

– Täytyy sanoo, että ny on retee, Jope liittyy keskusteluun.

– Tää on välivuosihaalari, sanon ja käännyn ympäri, jotta isä näkee ”Ei jatsoon” -tekstin.

– Kyllä se on oikeusmurha, ettei tämä tyttö päässyt Kuva-
taideakatemiaan, isä kailottaa.

Sellainen isä on aina ollut. Jotkut valittavat, että heitä ei ole kehuttu tarpeeksi, mutta meidän isä on toista ääripäätä, ja sen mielestä minusta voisi tulla vaikka presidentti. Olen siitä onnekas, että piirustuksiani, lauluani, soittoani, askartelujani ja ihan kaikkea on kehuttu niin vuolaasti, että sen perusteella itsetuntoni pitäisi olla pilvissä. Mutta eipä ole, koska lukiossa meidän psykanope romutti kaiken sanomalla, että on suuri virhe kehua lasta taitavaksi tai lahjakkaaksi, koska se kuulemma aiheuttaa huijarisyndrooman ja saa pelkäämään epäonnistumista, kun pitää koko ajan todistaa muille, miten taitava ja lahjakas on. Parempi olisi kehua siitä, miten yritteliäs, sinnikäs ja ahkerasti harjoitteleva on. Valitsen silti mieluummin valheellisen illuusion

ja kuulen olevani luonnonlahjakuus lähes kaikessa, mihin keksin ryhtyä, vaikka tiedän, etten oikeasti ole.

– Hei nyt hiljaa, tulee seuraava kysymys, Jope heristää sormiaan ilmassa.

– Mikä on maapallon syvin kohta? kysyy pubivisan juontaja, jolla on kiiltävä kalju ja paksusankaiset silmälasit.

– Naurettavan helppo, isä sanoo. – Se on Mariaanien hauta, hän kuiskaa korvaani ja nyökkää tietäväisesti.

– Mites on välivuosi sujunut? Jope kysyy ja hörppää oluestaan.

– No jaa. Suoraan sanottuna aika tylsää on.

– Eikö ole työpaikkaa löytynyt? Jope kysyy, ja hänen hengityksensä lemuaa tupakalle.

– No ei, vaikka oon kyl yrittänyt hakea.

– Täytyykin pitää silmät auki, jos kuulen emännältä, että niillä olis rekry päällä, Jope rohkaisee viskin polttamalla äänellään, enkä usko hetkeäkään, että hän oikeasti aikoisi laittaa tikkua ristiin meikäläisen työllistymisen eteen.

Tiedän, että hänen vaimonsa Riikka on töissä jossain pitopalvelussa, mutta tuskin häneltä löytyy töitä tällaiselle, joka ei ole tehnyt päivääkään ravintola-alan hommia.

– Kiitti. Olispa hienoa, jos tärppäisi, sanon ja hymyilen vähän väkinäisesti.

Kuuntelen vielä hetken pubivisakysymyksiä, mutta muovailuprojektini vie voiton ja päätän lähteä jatkamaan sitä.

Kotona on hiljaista, Oiva on taas jossain isoskoulutuksessa. En olisi ikinä uskonut, että meidän Oiva menee

mukaan seurakunnan juttuihin. Ehkä sillä on nykyään niin paljon loppoaikaa, kun se ei enää harrasta futista. Onpa ihanaa olla yksin kotona, kun kukaan ei möykkää korvan juuressa. Ainoastaan naapurin Olli rikkoo välillä hiljaisuuden räksytyksellään. Seinän takana asustaa tuhti mopsi, joka on hemmoteltu herkuilla niin, että se näyttää enemmän minisialta kuin koiralta. Otan kaapista särkylääkkeen, jotta tämä munanjohtimien vihlonta helpottaisi, ja siirryn huoneeseeni. Kaivan peltirasian esiin ja avaan kannen, jonka alla möllöttää pikkuihin polkkatukkahahmo. Tulen heti hyvälle tuulelle, kun näen hänet. Laitan Pehmoainon *Maasta taivaaseen* soimaan hiljaa taustalle ja alan muovaila. Rakastan näpertämistä, sillä silloin en mieti maailman murheita. On vapauttavaa olla edes hetki ajattelematta koko ajan lämpenevää maapalloa, ihmisoikeusloukkauksia... ja sitä, pääsenkö koskaan opiskelemaan unelmieni alaa tai onko oma äitini vielä hengissä.

Yhtäkkiä kello on ties mitä. Isä ja Oiva ovat tulleet kotiin ja menneet nukkumaan aikoja sitten. Talo on täysin hiljainen, vain hissien kolahdus kaikuu silloin tällöin rappukäytävässä. Olen saanut ommeltua kukkamekon valmiiksi ja pukenut sen hahmon ylle. Nyt pitelen kämmenelläni mitä söpöintä pientä figuuria, jota kohtaan tunnen suurta lämpöä. Asetan hahmon ikkunalaudalleni seisomaan, ja katselemme toisiamme pienen hetken. Silloin tajuan sen: hahmohan on selvä alter egoni! Meissä on muutakin samaa kuin tukka ja maiharit. Molemmat ovat vähän hukassa olevan näköisiä.

Alter egolleni on ehdottomasti keksittävä joku osuva nimi, ja hänen on saatava oma, pikkuinen koti. Ihana, soma kämppä! Ja sen minä seuraavaksi teenkin.

Vaikka pitäisi jo mennä nukkumaan, käyn valtavilla innostuskierröksillä. Klikkaan Pinterestistä inspiraatio-kuvia ja päähäni pälkähtää visio. Näen sieluni silmin kuvan peltirasiakodista, jossa hahmo voisi asustaa. Kello on yli kaksi, mutta minua ei väsytä. Selaan kännykältä naisten nimiä, mutta mikään ei oikein tunnu sopivalta. Olen jo vähällä luovuttaa, kunnes bongaan netin listalta nimen, johon minulla on koko elämäni ajan ollut erittäin ristiriitainen suhde. Penelope! Niin vaikeaa kuin onkin uskoa todeksi, se on toinen nimeni. Passissani lukee Vieno Penelope Jokisola. Toinen nimeni on täysin tuulesta temmattu ja käsittämätön. Olen vältellyt sen ääneen lausumista lapsuudestani saakka. En ole voinut koskaan ymmärtää, miksi äitini oli periksiantamattoman väkäämisensä jälkeen saanut lopulta tahtonsa läpi ja aivopessyt isänkin suostumaan siihen, että minulle annettiin niin outo nimi. Äiti perusteli pakkomielleltään myöhemmin sillä, että hänestä Penelope Cruz on maailman kaunein näyttelijä. En tajua, miten jonkun näyttelijän ulkonäkö liittyy vastasyntyneeseen vauvaan. Teinivuosina Penelope kuulosti korvaani lähinnä joltain pornahtavalta aikuisviihdetyöläiseltä, mutta nyt kun katson muovailuhahmoa, nimi saa uuden, ehkä vähän hellyttävänkin sävyn. Mitä jos sisimmässäni on sittenkin kaikki nämä vuodet asunut pieni Penelope, joka haluaa tulla löydetyksi?